

Der er stor fokus på at øge køernes holdbarhed, og en af måderne til at forlænge køernes produktive liv på er ved at ændre madrasser til sand. Foto: Story2Media

Det betaler sig at investere i et længere liv for dine køer

Bundlinje: SimHerd er i to besætninger blevet brugt til at estimere potentialet i at udskifte madrasser med sengebåse med sand. Samtidig giver programmet overblik over, hvor meget man må investere i disse forbedringer.

Af Kristina Vanggaard Brødbæk, VikingDanmark, og Jehan Ettema, SimHerd A/S

Der har igennem det seneste stykke tid været meget fokus på køernes holdbarhed, og hvordan den opnås bedst.

Tre scenarier

- Bedre sundhed *: Reduktion af yverbetændelse med 27 pct., reduktion af celletallet med 35.000 og reduktion af klovproblemer med 42 pct.
- Bedre sundhed og ydelse *: Ydelsen stiger pga. ovennævnte sundhedsmæssige effekter, men ydelsen stiger yderligere samlet med 7 pct., pga. forbedring af den almene ko-komfort.
- Bedre sundhed, ydelse og nedsat udskiftning med 5 pct.: Yderligere reduktion for udskiftning med 5 pct.-point.
- * Forudsætningerne er baseret på Farmtest Kvæg nr. 93. Reduktionen i udskiftningsprocenten med 5 pct. var ikke dokumenteret i farmtesten, men den blev omtalt som en forventning (baseret på ekspert viden). I alle tre scenarier antages, at omkostningerne pr. årsko til håndtering af sand er 69 kr. højere.

Grunden til det øgede fokus er, at omkostningerne til at lave en kvie er de samme, om den efterfølgende malker én laktation eller fem. Så dermed har en ko, der lever længe og producerer længe, længere tid til at betale sig tilbage. Jo længere tid hun har til at betale på sine startomkostninger som kvie, desto bedre økonomi.

Der er stor forskel på, hvor holdbare køerne er i besætningerne, hvilket blandt andet afhænger af klov- og yversundhed, reproduktion, goldkofaciliteter osv. En måde at forbedre holdbarheden er, at udskifte madrasserne med sand. Spørgsmålet er som altid, om det kan betale sig.

Potentiale på 362.000 kr.

SimHerd er brugt til at estimere den økonomiske betydning af at skifte fra madrasser til sand som liggemateriale i to besætninger (se besætningsernes nøgletal hørende til situationen hvori de havde madrasser i faktaboks 1).

I analysen belyses tre scenarier, som repræsenterer skiftet (se faktaboks 2). I figur 1 vises stigningen i DB pr. år i tre scenarier i de to besæt-

ninger.

For besætning 1 viser figuren, at DB stiger med 127.000 kr. om året, hvis der kun regnes med de sundhedsmæssige forbedringer. DB stiger dog helt op til 328.000 kr., hvis det forudsættes, at de raske køer også kvitterer for sand og besætningens ydelse i alt stiger med syv procent. Stigningen i DB er 362.000 kr. i alt, hvis man forudsætter, at udskiftningsprocenten yderligere falder med fem procent.

Beløbene i perspektiv

SimHerd fandt ud af, at DB stiger med 328.000 og 252.000 kr. i besætning 1 og 2 henholdsvis, hvis der regnes med forudsætningerne fra Farmtesten (scenariet 'Bedre sundhed plus ydelse'). Men hvor meget må der investeres for i besætning 1, hvis DB årligt stiger med 328.000 kroner?

Svaret er 2,5 millioner kroner. Ved en investering på 2,5 millioner kroner, en levetid af investeringen på 10 år og renten på fem procent er årlige omkostninger til forrentning og afskrivning nemlig på 328.000 kr. Tilsvarende må der investeres for 1,9 millioner kroner i besætning 2, når DB

årligt stiger med 252.000 kr.

Sandsengene vil dog typisk være billigere at etablere. SimHerd yder i den specifikke situation den nødvendige beslutningsstøtte til landmanden (og banken)!

Nøgletal

Besætning 1

- 205 Jersey årskøer.
- 8.767 kg EKM.
- Celletal på 164.000.
- Reproduktionseffektivitet var 30.
- Udskiftningsprocenten var 32.
- 62 tilfælde af yverbetændelser pr. 100 årskøer.
- 8 tilfælde af klovproblemer pr. 100 årskøer.

Besætning 2

- 140 Holstein årskøer.
- 10.893 kg EKM.
- Celletal på 110.000.
- Reproduktionseffektivitet var 19.
- Udskiftningsprocenten var 37.
- 24 tilfælde af yverbetændelser pr. 100 årskøer.
- 48 tilfælde af klovproblemer pr. 100 årskøer.

Figur 1

